

האשה נקנית פרק ראשון קידושיין

מסורת הש"ס

(ו) נבכתי ודפריר שיקר;
(ז) חוס' צ"ב אר;
ד"ה וזכרתי, (ח) נבכתי
חרופתי, ודפריר חרופתי.
והלא דרשנן (ד) מעשר שני
צ"ב מ"ה, (ה) מ"ש שני
סוכה יד. ד"ה משום הכי
וכי שאלתו את מורי ורבי
(ו) נבכתי ודפריר: יד שאלתו;
(ז) חוספתא קדושין (ח)
(ט) ונשני' צ"ב ד"ה
מחל קרית' שני' ע"ש;
(י) צ"ב קד"ה, (י) לקמן יג
(כ) גיטין פ"ה, (י) תמנה יג
ע"ה, (י) נשני' ע"ש, (י) וחס'
ד"ה ה"ג, (י) נדפריר:
נשני' ע"ה, (י) כריתות י"א,
(י) נדפרי' שאלתו
לשון, (י) נדפרי' שנתקדשה,
(ק) נדפרי' וז' לחסיה, (י) נדפרי'
מעט לענין חלוטו ע"ה.

תורה אור השלם

1. **בִּי יִזְכּוּ אִישׁ אִשְׁהוֹ וּבְעֵלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו בִּי מִצָּא בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְקִתְּבָה לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וּשְׁלָחָהּ בְּמִיתָה:**
דברים כד א
2. **וְאִישׁ בִּי יִשְׁכַּב אֶת אִשְׁהוֹ שֹׁכֶבֶת זָרָה וְהָיָה שִׁפְחָה נְהֻרָפֶת לֹא יִפְדֶּה וְהִפְדָּה לֹא נִפְדָּתָה וְאִי חִפְשָׁהּ לֹא יִתֵּן לָהּ בְּקִרְתָּהּ תִּתֶּיֶה לֹא יִימָנֶה בִּי לֹא חִפְשָׁה: וְיִקְרָא יֵשׁ כ**

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

מוסף תוספות

- [illegible]

ידעה. פֿירש אפילו לשון ההוה פֿירש דיו. למלאכה. משתמע, בזה הלשון, והיא תאמר שהלשון עשו בשבת בחדל דעתה מקורשת ביהודה. ומסתברד דעתה ערים כלל, אבל בלשני דלעיל אלו, וכן לאיזה מלות חושש שיגלה דעתה שנתנו לה בחורש להתקשר לי ואמרה הן, ואמר טבין שיטין. בלחכותין. לא הי

לְיִשְׁנֵי כְּתָרָאִי. דְּקָאָמֵר דְּבוּ אִין כּאֵן בֵּית מִיחּוּשׁ בִּין דְּקִידּוּשִׁין בִּין דְּגִירּוּשִׁין: **לְיִשְׁנֵינוּ כְּחֵדָּא.** לָמָּה לִי לְמִיתְנֵי מְקוּדָּשָׁת מְקוּדָּשָׁת מְרִי וְיִמְנֵי: **מִיחּוּדָּא.** לָשׁוֹן וְהִיוּ לְבָשָׁר אֶחָד (בְּרַאשִׁית 3): **מִיּוּעָדָא.** לָשׁוֹן אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה (שְׁמֹת 34) שְׂהוּא לָשׁוֹן קִידּוּשִׁין בְּחָמָה הָעֲבָרִיָּה: **עוֹרְסֵי נְגֻדָּאִי.**

לשון אפשה לו עוד כנגדו (בראשית 3): **מגורים**. לשון ויסגור צער (שם): **עצורים**. לשון עצרת שבתא נאספת עמי לציט. ורצותי אמרו לשון כי אשה עזורה לנו (שמואל א כא) ולא נהירא דהאי עזורה ממנו קאמר דהא אחימנך אמר לו לדוד אס נשמו הנערים אך מאשה ודוד אהדר ליה אשה עזורה לנו והננו טהורים: ויהודה ועוד לקרא. וכי המקרא לרץ סיוע ממנה שציהודה: **שכן** ציהודה וי'. אלז מקרא ליכא למילף דההוא יחוד צעלמא הוא שהרי צפחה כנענית הכתוב מדבר שאין קידושין תופסין בה ומעיקרא היה סלקא דעמיא כמ"ד בגיטין (דף מג.) צחזיה שפחה וחזיה צת חורין הכתוב מדבר דשייכי בה ד' קידושין: **צמאי** עסקין. צחק לישי דקא מציעא לן אי הו קידושין או לא ה"ד אי צשאין מדבר עמה קודם לכן על עיסקי קידושין וכן צהצח לישי דגירושא שטא היה מדבר עמה על עסק גיטא: **מנא** ידעה וי'. כלומר אפילו הו הנר

ידעה מאי קאמר לה
 עסקי גיטתה וקידושה
 נמי^ט דתנן היה מדבר ע
 וקידושה ונתן לה גיטת
 ר' יוסי אומר דיו ר' יר
 ואמר רב הונא אמר ע
 אמרי לעולם במדבר
 וקידושה ואי דיהיב
 דיהב לה ואמר לה
 מיבעי ליה הני לישני
 דילמא למלאכה קאמרי
 מדבר עם האשה על
 ונתן לה גיטתה וקידוש
 אומר דיו ר' יהודה און
 יהודה אמר שמואל
 ענין וכן אמר ר"א א"ר
 באותו ענין כתנאי א"ר
 באותו ענין ר' אלעזר
 שאין עסקין באותו
 באותו ענין מנא ידעה
 אביי^י מענין לענין בא
 אמר שמואל הלכה כ
 לרב אשי ואלא הא
 שמואל ככל שאינו יוד
 לא יהא לו עסק עמה
 הא דרב הונא אמר ש
 וכן בגירושין נתן לה ג
 משולחת הרי את מג
 לכל אדם הרי היא כ
 לה גיטתה ואמר לה לא

וכן בגירושין. כמו אמר מר וכן בגירושין כו': פשיטא. בבימותא:

תזר מי יבא הרי מדובר בבעל עצמו). ט. תימה אי לא שמייע ליה למה לא יהא לו עסק עמהן וקדושין הלכך נראה לפרש. [נ"א דלא כפי' הר"ר עזריאל.] דה"ק. [תוס' הרא"ש. (עי' מהרש"א).]

[illegible]

ודן די יהוי ליכי מינאל הוא גופו של גט ופליגי רבנן^א עליה ושמואל סבר כרבנן^ב וי"ל דהרי את מקודשת ולא אמר לי לא משמע כלל דמקודשת לי קאמר דאדם עשוי לקדש אשה לחצירו וידיים שאין מוכיחות כלל כי הני ודאי קאמר שמואל לא היינן ידיים^א אבל בזהאי

דנדרים הוו מוכיחות טפי וכן ההוא
דכותב טופסי גיטין^ט הוו מוכיחות
דאין אלס מנרגש אשת חצירו אף
צריש מסכת נזיר (דף 97 ב') יש ספרים
דגרסי האומר אהא ה"ו נזיר אמר
שמואל והוא שהיה נזיר עובר לפניו
וקא אמר לימא דקסבר שמואל דים
שאין מוכיחות לא הוין דים אין^י
מש"ס^י כי נזיר עובר לפניו הו דים
מוכיחות וממני אכל אין נזיר עובר
לפניו הו דים שאין מוכיחות ולא
ממני ואית ספרים דגרסי לימא
קסבר שמואל דים שאין מוכיחות
לא הוין דים וממני עובר לפניו
הוין דים שאין מוכיחות לכל הפחות
אכל אין עובר לפניו אפילו שאין
מוכיחות לא הוין^י

עֲצוּרָתִי מִהוּ פִי בְּקוֹטְרֵם
לְשׁוֹן עֲזָרָת שְׂמֵחָ
נִאֲסָפָה עֲמִי בְּצִיּוֹת וּרְצוֹתֵי מִפְרָסִים
לְשׁוֹן כִּי אֲשֶׁה עֲזָרָה לָנוּ וְלֹא נִהְיֶה
דֹּהֵיטוֹל עֲזָרָה מִמֶּנּוּ קֹאמֶר דֹּהֵא
אֲחִמְיֶלֶךְ אֲמַר לוֹ לִדּוֹל אֲנִי נִשְׁמְרוּ
הַנְּעָרִים אֵךְ מֵאֲשֶׁה יִדּוּד אֲהַדֵּר לִיָּה
אֲשֶׁה עֲזָרָה לָנוּ וְהִנֵּנוּ טְהוֹרִים עִבְרָל
וְרִי מִיִּשְׁכָּ לִישָׁנָה דְּקֶרֶא כְּפִיּוֹשׁ
רְצוֹמִיו דִּה־פִי כִי אֲשֶׁה שְׂחִימָה אֲזַלְנוּ
מִתְחַמֵּל שְׁלֹשִׁים הִיָּה זֶה אֲכַל עֲכָשׁוּ
אֲחִנּוּ טְהוֹרִים וְיִחָא דִּקְרָא אֲלֹ
לְשׁוֹנוֹתֵי הַשָּׂמָל לִישָׁנָה דְּקֶרֶא:

משום שנא' והיא שפחה נחפרת
פאיש. וסבר דקרא מיירי
בחפזה שפחה ותפזה בת חורין
המאורסת לע"ע וכמ"ד בהשולח
(גיטין דף מג.) דקדושין תופסין בה:
שכן יתורה קורין פארוסה
חרופה. ודוקא היורה
חלל בעלמא לא דקסבר פ' דנשפחה
כנענית הכתוב מדבר שאין קידושין
תופסין בה: **פא** היא פ' עסק
עמה. פ' כונסותא לא יהא דיין
בדבר שמה יתיר איסור ערוה וזהו
עיוות שאינו יכול לתקן והר"ר עזריאל
פ' שלא ידבר עם הנשים על עסקי
קידושין לקדשם שפעמים שמהא
מקודשת בחמיטתא או בנתינתא ולא
יציין וקשה תיגח בקדושין בגירושין
מה צדק אם יקבור שאינה [מגורשת]
ושמה איכא למיחש לכהן מיהו לישנא
דעמהן ליתן למשמע הכי וצ"ל אדם
יכול ליתן גט אללא לאשתו ואין אדם
דלקמן בפרקין (דף יג.) משמע שיש
חשש איסור אשת איש דאמר וקשין
לעולם מדור המבול ומיהו יש לומר
דאיכא למיחש אם פשטה ידה וקבלה
קדושין מאחר:^ה **פא** שביע
פיה.^ה פירוש אדם שנתמנה אגיתין
וקידושין צריכין אנו להודיעו לא
דכך יהיה אחר שמואל שלא יוכל
בה דשכיחא או דילמא ליכא למיחש

להבי ללא שכיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש הקונטרס:

ליה הני בכירותות פר' ד' מחוסרי כפרה [יא], ואן קר"ל כתנא דפליגי עליה ההם דבדכתיב
 לעבד בערי כותהו מדבר, כמו דאיחא פרח השולח (גמ' א), ולירידה נחפז לשון קדושין,
 מקדשה דקר"ל כותהו כמו שבאינו כשולח וכו' ה"ר"ם [ישוה פ"ג א' צו]. עסקינן
 איהו מבניה ענין דהברית אל הנתיבות התקשר לו, וכן מצינו [אבות פ"ד ה' ח] היה מדבר מעם
 בית ששמועו ונמצא שכל הדבר הלוי כמה שראו העינים, ומסתברא אם תהלה מסא לירידה
 שין אל דשין חכא למימר בטלה דעתם אצל כל אדם כאדמרתן בשבת (צב, א) אנשי הירושלמי
 אל לשון קדושין ויבנו המוסמים ע"ן כ' שכתבשדושה מקדשה, והיו חרופותי ביהודה הואיל
 והיו אבל אל אל היה מדבר עמה על ספקי קדושה ויש למלאכה משמעתי, ואפילו שישוים מ
 שתי שורתי הבינה הלשון הנתיבות והלשון או דקדושין ויש א"ר, וכ"ז דעת ה"ר שכתב
 לשון קדושין. ונזא היה מדבר עמה. במסכת מעשר שני פ"ד [מ"ז] תנינא לה גבי נז' אל נמי א
 כלומר שרצה להתקשר לו [מן ה' וכו']. באותו ע"ן, כלומר מענין קדושין לענין אחד ו
 מ'גד. והוא שישוים ופרש אל אל שכיחא, וכפשיט שריו עסקינן וסוסיים באלו הדברים ע"ן אל הכסף. והכל
 איהו ששוקקן באותו ענין דקאן כלומר מן שכיחא או מילתא שישיה איהו מקדש או א

עין משפט
נר מצוה

כז א ב מ"י פ"ג מהל' אש"ת
הל"ז סמך שיען חט טושי"ע
אש"ע סמך מן סעיף ג:
כח ג מ"י שם הל"ז טושי"ע
שם סעיף ג:
כט ד מ"י שם הל"ז טושי"ע
אש"ע שם סעיף ג:
ל ה מ"י שם הלכה ו טושי"ע
סעיף ג בהג"ה:
לא ו מ"י שם הל"ז ופ"א
מהל' גירושין הל"ז סמך
עשן חט טושי"ע שם סעיף
א ופי' קלו סעיף ג:
לב ז מ"י פ"ג מהל' אש"ת
הל"ז סמך שם טושי"ע שם
סמך מן סעיף ג:
לג ח מ"י שם הל"ז ופ"א
מהל' גירושין הל"ז סמך
שם טושי"ע אש"ע ס' מן סעיף
א ופי' קלו סעיף ג:
לד ט טושי"ע שם ס' מט סעיף ג
ופי' קלו בסדר הגט סעיף א
בהג"ה סעיף ק"ל:
לה י מ"י פ"א מהל' גירושין
הל"ז סמך שם טושי"ע
אש"ע ס' קלו סעיף ג:

תום' ר"י הזקן

חרי את אשתי. שקדשה בכסף
 ואמר לה כך יהיה משלך,
 ומבינה כונת השלשון, זכרה
 לא מבינה לאו כלום הוא.
 אי עמי שהיה מרבה בענין
 דעסקי קדושיה שפעה
 שהנה מבינה את נתיבות
 ואעפ"י לא אמר לה לא
 דיו, ואם קדשה בשטר מייר
 שכתב לה כך. מיוחדת לשון
 (כד). מיוחדת. [לשון] אשר
 לא יעיד [שמות, כ. ח.].
 עזרהי נגדה. לשון אעשה
 לו עזר כנגדו [בראשית, ב.
 ח.]. צלעתה מגוריהי תחיה.
 [לשון] ריבן את הצלע ויסתר
 בשר תחתיה [שם פסוק
 כא]. עזרתיה. כלומר נאספת
 עם מביית אלא מצוין למימר
 לשון אשה עצורה לנו "ש"א
 כא, בן, [אשר] ה"ל מנועה
 ממנו. תתורשתי. לשון אל
 תנפסה [מבדבר ה' יג.], או
 לא תנפסת עמי בבית. כי
 יקח. אלאמ"ס לשון קדושי.
 ואידך תבע, והיו פסוק
 מקורשת. תבעי ביהודה קדש
 לאורסין. חרופה. אלאמ"ס לשון
 אורסין הוא. ורובא דעלמא.
 לביכא למימר דאיהו דאיה
 דעלמא. הוי קדושין א"ל
 במיטות אם אינו שם אשורת
 קדושין, שהרי אין אם אשורת
 שדעתה שהלשון א"ל מה
 קדושין הם העדים
 אינם מבינים השלשון והיו לה
 כמקדש בלא עדים שהרי
 איהו דבר ברור לעדים מצד
 מה שראו ושמעו ואלא מצד
 מה שהם אומרים שכונת
 קדושין. אלא ה"ק תני
 עבדי מרזא חלוטו תני
 מקדשת כאלו היא מקדשת
 [תורה] עוד לקרא. הואיל
 וסבירא לך דקרא לשון
 קדושין, מה לנו להביא סייע
 מלשון יהודה, אלא ודאי
 סבירא ליה דקרא לאו לשון
 קדושין הוא לדין יחוד
 ובעלמא, דבשפחה כנענית
 הכותב מרבה שאין קדושין
 תופסין בה, אלא ביהודה
 קאמר דהואיל ובלשונם הוא
 לשון קדושין מקדושתהו האיל
 ומכאן שלטם קדושין אמר
 לה, כי, לביכא אתא השטיה
 חרי את אשתי.

אלבא ד' שמואל אסתר
ה' וצוה ב' חורין המאוסת
ה' האומר חרופתי בכל מקום
לשני דמביעא ד'. מנא
ה' עסק קדושה נתן לה ולא
ה' אבא נתון לה לשון קדושה
שמוציאם משו' על ראשם אם
ה' לשון קדושה איהא
שלקדושה נתנו איהא
ד' ד' ד' חוששין מלות
דלא בעינן דעתה יורה צריך
דמאור עין שמו' לה קדושה
כרי מפרש ולא חרופתי.
ש' ואינו מפרש או לא שכיחא.